

תורתך שאלתי



עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר 'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון מס' 162 לפרשת חיי שרה תשפ"ה

וְתַמַּת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֲבֵרוֹן (כג, ב) **וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וְה' בֵּרַךְ... (כד, א)**

מדוע סיפור מציאת אשה ליצחק, פותח בתיאור 'וְאַבְרָהָם זָקֵן'?

מלבי"ם: התורה מקדימה להסביר שאברהם חש שהוא מבוגר, ולא ראה לנכון לדחות את נישואי בנו, בפרט שהיה מבורך בכל, ועל כן קרא לעבדו אליעזר והשביע אותו.

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל עֲבָדוֹ זָקֵן בְּיָתוֹ הַמֵּשֶׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ שִׁים נָא יָדָךְ תַּחַת יְרֵכִי (כד, ב)

מדוע אברהם לא הלך בעצמו להביא אשה לבנו?

חזקוני: משום שהזדקן ולא היה יכול להתנייד בקלות. **הנצי"ב מוולוז'ין:** משום שעסק וענה לשאלות של אנשים רבים בענייני אמונה, כמו גם מענה שנתן לכל הצריך עזרה וישועה, ולא היה יכול לצאת ממקומו לכמה ימים ולנסוע לחפש אשה לבנו.

וְאַשְׁפִּיעֶךָ... אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי (כד, ג)

מדוע אברהם נצרך להשביע את עבדו, נאמן ביתו?

אברבנאל: אברהם חשש שמא יתנו לאליעזר שוחד ומתנות, כדי שיקח אשה מבנות כנען, ולכן השביעו על כך.

אור החיים: כדי להוציא מליבו של אליעזר, שלא יחשוב שיצא מכלל 'ארור כנען'.

אולי לא תאבה האשה ללכת... ההשב אָשִׁיב אֶת בְּנִךְ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵצֵאת מִשָּׁם (כד, ה)

לשון השבה נאמרת ביחס למי שהיה ויצא וחזר, והרי יצחק לא היה שם?

רשב"ם: התורה נקטה בלשון השבה, הואיל ואברהם היה שם. **חזקוני:** השיבה מוסבת על אליעזר, שישב עם יצחק, כפי שמצינו לגבי רות שכתוב 'וּתְשֹׁב נַעֲמִי וְרוּת הַמּוֹאָבִיָּה כְּלָתָה עִמָּה הַשָּׂבָה מִשְׁדֵּי מוֹאָב', על אף שרות לא היתה מעולם בארץ ישראל, משום שמוסב על נעמי, שהולכת איתה.

מדוע חברון נקראת בשם זה?

מדרש אגדה: "על שם אותו חבר שקנה את המערה, והוא אברהם".

מדרש שכל טוב: "ששם נוחין האבות וחברותיהם". **רבינו בחיי:** משום שנשמתו של כל מי שקבור בה מתחברת עם השכינה למעלה.

אלשיך: על שם התחברות מערת המכפלה, הכניסה לגן עדן עם העולם העליון.

וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ (כג, ג)

מדוע אברהם קם 'מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ'?

בעל הטורים: משום שאסור לספר בפני המת, כדברי חז"ל "אין אומרין בפני המת, אלא דבריו של מת" (ברכות ג ע"ב).

הנצי"ב מוולוז'ין: לא כתוב ויעמוד או וילך, אלא 'וַיָּקָם' להשמיענו שעל אף שהיה לו קשה להיפרד ולעצור את הספדו על שרה, למרות זאת הזדרז וקם מעל מתו.

וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְעַם הָאָרֶץ לְבָנֵי חֵת (כג, ז)

מדוע כפל הלשון 'לְעַם הָאָרֶץ'; 'לְבָנֵי חֵת'?

רש"י הירש: 'לְעַם הָאָרֶץ' – נציגי הקהל, המוסמכים להרשות לנכרי לקנות אחוזת קרקע. 'לְבָנֵי חֵת' – האסיפה הכללית, המייצגת את כלל האוכלוסייה.

הנצי"ב מוולוז'ין: 'לְעַם הָאָרֶץ' – כלל אנשי העיר, 'לְבָנֵי חֵת' – מנהיגי העיר.

וַיְהִי הוּא טָרַם כְּלָה לְדָבָר וְהִנֵּה רַבָּקָה יֹצֵאת... וְכִדָּה עַל שְׂכָמָה (כד, טו)

מדוע המילה 'יֹצֵאת' חסרה ו'?

מדרש שכל טוב: "חסר ו'", שמעולם לא יצאה לבדה, אלא בפעם הזאת". ללמדנו שהיתה זו יציאתה הראשונה. רבקה לא היתה רגילה לצאת. משמים סובבו שתצא בפעם זו, לקראת אליעזר.

לקבלת "טעימה", קבצים לדוגמא מספרי 'תורתך שאלתי' נא

לשלוח את המילה 'דוגמא' למייל office@shaalti.co.il

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il

וַיְהִי הוּא טָרַם פֶּלֶה לְדַבֵּר וְהָיָה רַבָּקָה יֵצְאָתָּה... וְכִדָּה עַל שְׂכָמָה (כד, טו)

מדוע הוסיפה התורה את המילים 'וכדה על שכמה'?

מלבי"ם: ללמדנו שעל אף שהיתה לה זו יציאתה הראשונה אל הבאר, היה ראוי שתקח איתה את אחת מנערותיה, שתשא את הכד, כמנהג בנות העשירים. משמיעה התורה שהיא לקחה את הכד על שכמה, כדי שתעשה בעצמה את כל מעשה החסד בשלמותו.

רבי יהונתן אייבשיץ: התורה משמיעה ששאר הנערות שיצאו להשקות החביאו את כדיהן, ולא נשאו אותן על שכמן כמו רבקה, משום שהן לא רצו שיבקשו מהן להשקות.

וְתַכַּל לְהַשְׁקֵתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלִיךָ אֲשָׁאֵב עַד אִם פָּלוּ לַשֶּׁתַּת (כד, יט)

איך הצליחה רבקה להשקות לבד את כל הגמלים?

רבינו בחיי: את הגבורה הזו, לשאוב לכל גמליו, קיבלה רבקה בסיוע אלוקי. לילדה בת שלוש אין יכולת לעשות זאת ללא סיוע משמעותי.

פֶּאֶשֶׁר פָּלוּ הַגַּמְלִים לַשֶּׁתַּת וַיִּקַּח הָאִישׁ יָזָם (כד, כב)

מדוע המתין עד שסיימו הגמלים לשתות?

אלשיך: אליעזר המתין עד שהגמלים סיימו לשתות, כשנוכח לראות ששתייתם היתה נס ופלא, ואז הכיר שהיה זה מהקב"ה.

ספורנו: אליעזר רצה לראות האם תבקש שכר או תגמול על מעשיה, ולפי זה יקבע עד כמה היא בעלת חסד.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין' במייל office@shaalti.co.il

מעוניינים לשדרג את שולחן השבת?

חוויה בשולחן שבת

העלון שיסייע לכם ללמוד עם הילדים את פרשת השבוע בשולחן השבת




לקבלת 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה' למייל Office@shaalti.co.il או לטלפקס 052-9453811

וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבְּיָתָה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים (כד, לב)

על מי נאמר 'ויפתח הגמלים'?

רש"י: אליעזר התיר את הזמם שבפיהם, כדי שלא ירעו בדרך בשדות אחרים בדרך.

רמב"ן: 'ויבא האיש הביתה' – אליעזר, 'ויפתח הגמלים' – לבן, ששירת את אורחיו ונתן להם תבן ומספוא ומים לרחוץ את רגליהם. לא סביר שאליעזר יתן מים לרחיצת רגלי אנשיו.

וַיֹּשֶׁם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֶכֶּל עַד אִם דְּבַרְתִּי דְבָרִי (כד, לג)

מדוע אליעזר סירב לאכול עד שדיבר?

רשב"ם: אחרי שאליעזר ראה שהקב"ה הסכים איתו, לא היה לו להתעסק באכילה ושתיה תחילה.

בכור שור: משום שאין לו רשות לאכול ולעשות מאומה לעצמו, עד שיקיים את מצות אדוניו.

אלשיך: בסירובו לאכול טרם דבריו, הבהיר להם שאת התכשיטים לא נתן תמורת המזון או הלינה, אלא כמתנות שחתן נותן לכלה, לאחר האירוסין.

וַיִּתֵּן לוֹ צֹאן... וַעֲבָדָם וַשְׂפָחָתָּה... (כד, לה)

מדוע נכתב 'ועבדם ופשחתה'... ללא י'?

חזקוני: לומר שלא היו לאברהם עבדים, הוא היה העבד היחיד, והוא כמו עבדים רבים.

הנצי"ב מוולוז'ין: מלמד שאברהם לא התנהג עם עבדיו בעבדות כל כך.

נתקע? בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!



עם 'תורת שאלתי' אין יותר שאלות!

הרב חגי לווסקי מוציא ומחבר ספרים רבי מבר מצני פריצת דרך בלימוד פרטיות התורה בדרך שאלות ותשובות

הזמינו עכשיו והספרים בדרך אליכם:

היכנסו לחצר: shaalti.co.il
בפניל: office@shaalti.co.il
בטלפקס: 052-9453811

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם